

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 109-261 /23.06.2022 ГОД.
НА РЕКТОРА НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-
ВАРНА**

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Красимир Борисов Гигов, дм

професор по медицина на бедствените ситуации към катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина” Факултет по Обществено здравеопазване на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” гр. Варна

Относно: Процедура за заемане на академична длъжност „професор“ по специалност „Медицина на бедствените ситуации (морска медицина)“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, един за нуждите на катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“.

Общо представяне на процедурата и кандидата.

Настоящата рецензия представям в качеството си на вътрешен член на Научното жури, назначено със заповед № 109-261 от 23.06.2022 г. год. на Ректора на Медицински Университет - Варна.

Представените ми материали по процедурата на конкурса са изготвени съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и съгласно Правилника за развитието на академичния състав в МУ Варна.

Димитър Георгиев Ставрев е роден в гр. Варна, където през 1979 год. завършва средното си образование в VII ЕСПУ. През 1987 год. завършва висше образование по медицина във ВМИ -Варна. От 1987 год. до 1990 год. работи като участъков педиатър в Районна болница град Генерал Тошево. От февруари 1990 год. след конкурс постъпва като преподавател в Медицински университет – Варна. В служебното си развитие в МУ-Варна преминава последователно през степените „асистент“, „старши асистент“, „главен асистент“ и „доцент“. В периода 1990/1993 год. специализира и защитава медицинска специалност по „Анатомия, Хистология и Цитология“ във ВМИ – София. От 2009 до

2011 год. е редовен докторант и придобива образователната и научна степен “доктор” по научна специалност: 03.01.02 “Анатомия, хистология и цитология” от Висшата атестационна комисия (ВАК). Придобива НС "доктор на науките" през 2021 г. в МУ-Варна. Преминал е редица курсове и квалификации, а именно: „Съвременни методи на реанимация при водни инциденти” в Български Червен кръст - 1996 г.; „Здравен мениджмънт в условията на здравното осигуряване” в Институт по мениджмънт и предприемачество – София - 1999 г.; Diplome de therapeutique homeopathique CEDH 0101 -2003 г., „Хомеопатична терапия” ЦОРХ, МУ-Варна; “Основи на водолазната и хипербарната медицина” във Военно Медицинска Академия -2008г., ББАЛ – Варна; „Морски инструктор и преподавател” в Морски квалификационен център - Варна/Морска Администрация -2011 г.; „Работа с MS Office - Базово обучение” Национална Агенция за Професионално Образование и Обучение ЦПО към ЕТ „МОДУС ТРЕЙД” – 2012г.; „Спешна психологическа помощ при критични/стресови ситуации.” Институт по социални дейности и практики – 2013г.; „Практическо реализиране на закрила на интелектуалната собственост. Изобретения и научни открития.” МУ-Варна – 2013г.; „Интерактивни методи на обучение” МУ-Варна – 2013г.; „Оценяване, Изпитване и Освидетелстване на морските лица” Изпълнителна агенция Морска Администрация – 2019г.

Успоредно с научно - преподавателската си практика в МУ-Варна доц. Ставрев е гост -преподавател по анатомия на човека в Русенски университет от 2004 година, Лектор в НУЛЦ на Българския Червен кръст, Управител на център “Домашни грижи” и инструктор по медицинската част в курсовете за водни спасители при ОС на БЧК-Варна, Директор на Центъра за Спешна Медицинска помощ – Варна през периода 1998-2000 година.

През 2015 год. е избран за доцент по Анатомия, хистология и цитология в Русенски университет „Ангел Кънчев”. През 2016 год. е избран за доцент по научната специалност „Медицина на бедствените ситуации (Морска медицина)” в Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов”– Варна.

Доц. Ставрев участва в няколко проекта, както следва: Проект за реструктуриране на здравния сектор, Компонент 3: Спешна медицинска помощ. Обучение по места. - Ръководител по договор № РД-10-39/23.07.1999г. и №РД-10- 40/23.07.1999г.; „Инфраструктура за устойчиво развитие в областта на морските изследвания, обвързана и с участието на България в европейската инфраструктура EURO-ARGO ”- част от Националната пътна карта за научна инфраструктура, приета с Решение № 692 от 21 септември 2010 година на МС на РБългария – Зам. координатор за МУ-Варна и член на управляващия комитет; Проект BG051PO001-1.1.09-0115 „БЧК в помощ на трудовата интеграция чрез професионална квалификация на неактивни лица”– “Квалификационни услуги и насърчаване на заетостта” Договор № ESF 1109-03-02002 – Обучител; Проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“ ОП „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд - Академичен наставник; Проект „Открий спасител в себе си” № ОМДС14001161ВН/23.04.2014 - Обучител; MSCA-NIGHT-2014: European Researchers,Night (NIGHT) – Експерт; Проект „Повишаване информираността на възрастни хора за реакция при бедствия, аварии, катастрофи и за оказване на първа

помощ“ Договор №115000835 ВН/22.06.2015 г. – Обучител. ПроектBG12MFOP001 - 4.025-004 "Популяризиране наследството на Черно море"– Обучител.

Автор е на 170 реални научни публикации относно различни аспекти на медицината, между които 8 учебни пособия, 8 книги и монографии.

Доц. Димитър Ставрев участва в конкурса с 2 монографии, 12 пълнотекстови статии (три от които реферирани и индексирани в световни бази данни), две глави от книги с които научната библиотека определя 290 точки, надвишаващи изискуемия минимум от 200 точки по наукометрични показатели. Освен тях кандидатът представя допълнително 14 статии с още 134,33 точки. Цитиранията и другите показатели също отговарят на изискванията.

Научно-изследователска дейност

Основните насоки в научно – изследователската работа са свързани с изясняване на основни моменти на въздействието на бедствени ситуации и в частност въздействието на водната и морската среда върху човешкия организъм. Изследване на моделите за реакция на социални институции в кризисна пандемична обстановка. Оптимизиране на системите за медико-социална защита на уязвими групи от населението. Определяне на важни аспекти на психофизиологичната адаптация на човешкия организъм при попадане във водна среда в нормална ситуация, в наподобена или реална бедствена ситуация. Историко-медицински проучвания за развитието на българското медицинско познание, за дейците му от град Варна и България, като цяло и прицелно за дейността им за профилактика и за лечение на водния травматизъм. Оптимизиране на моделите за обучение на морски професионалисти с оглед намаляване на ефектите на професионален стрес и намаляване на риска за здравето им при действие в кризисни ситуации на инциденти, аварии и бедствия на море. Изследване на специфични аспекти от анатомичното познание, както в преподаването на различните медицински специалности, така и в решаване на специфични клинично-анатомични проблеми.

Монографията „Адаптиране дейността на Център „Домашни грижи“ в бедствената ситуация на пандемия COVID-19“ е представена като хабилитационен труд. Научният труд на 134 страници представя една съвременна тема, третираща важен обществен проблем. Съдържанието е разпределено в 3 глави с общо 13 раздела, 20 фигури, 6 таблици и 85 литературни източници. Поддържането на добри практики в домашните грижи съхранява на възможното добро ниво качеството на живота на уязвимата група потребители на услугата „домашни грижи“. Системният подход, динамичният анализ и добрата организация са водещи за реализация на целите на домашната грижа. Съдбата на тези хора до голяма степен зависи не само от доброто отношение, квалификация и хуманност на медицинските и социалните служители, но и от организацията на работата в социалните заведения. Трудът се отличава с нови идеи, подкрепени с доказателства, изложени на високо научно ниво и съдържа теоретични описания и редица изводи от практически интерес.

Авторът изнася подробен анализ на тенденциите на променящата се демографска ситуация в развитите общества и в частност в България. Представя създаването на

структури предоставящи дейността „Домашни грижи“ от БЧК в България, във Варна и подробно описва създадената от него „Програма за развитие на социалната услуга“. Описани са въздействието на COVID-19 върху общественото здраве, върху дейността на „Център Домашни грижи“ и динамичните мерки за адаптиране на програмата за управление и доставяне на социалната услуга. Анализът на цифрови данни доказва ефективността на предприетите мерки за намаляване въздействието върху живота на възрастни хора, запазването на живота и здравето им. В монографията се идентифицират и разкриват основните проблеми предизвикани от мерките наложени от временната противоепидемична ситуация. Подробно са представени характера на работата на всеки един служител от Център "Домашни грижи" при ОС на БЧК – Варна, както в нормална обстановка, така и по време на бедствието. Описани са действията наложени от мерките по повод временната противоепидемична ситуация.

Приноси и значимост на разработките на доц. Димитър Ставрев, за науката и практиката

Проследяването на научната и преподавателската дейност представя кандидата като изграден научен работник, който на базата на богата теоретична подготовка търси и намира приложими в практиката решения на голям спектър научно-приложни проблеми. Повечето от проведените проучвания се осъществяват за първи път у нас, поради което и получените резултати са с изразен приносен характер.

- **В тематичното направление за преодоляване на медицинските щети от бедствия аварии и катастрофи.**

- Изследвани са медицинските аспекти на бедствени ситуации от различен характер: епидемична обстановка, заплахи от биотероризъм, пожари, водни бедствия и др.

- Идентифицирани и разкрити са основните проблеми предизвикани от мерките наложени от временната противоепидемична ситуация свързана с пандемията COVID 19.

- Създадени и приложени са динамични мерки за адаптиране на програмата за управление и доставяне на интегрирана здравно-социална услуга насочена към прицелна група уязвими лица.

- **В направление Морска медицина с превантивни мерки и действия при морски инциденти свързани с воден травматизъм.**

- Обобщен е световния и споделен личен опит за лечението и превенцията на водния травматизъм при злополуки на море и са представени механизми и модели за намаляване на медицинските поражения при воден травматизъм на море.

- Изследвани са медицинските аспекти на екстремни ситуации на море в световния океан и по българското черноморско крайбрежие. Проследяват се всички видове въздействия на морето върху човешкия организъм и възможните травми в морска среда.

- Изследвана е готовността на населението за оказване на помощ при воден травматизъм.

- Предложени са механизми за включване на различни структури в преодоляването на екстремни ситуации с воден травматизъм.

- Създадени са модели на морски медицински експеримент, лаборатория по морска медицина.

- Разработени са методически материали и механизми за повишаване компетентността на населението за действия при морски злополуки и за оказване на медицинска помощ при възникнал воден травматизъм.

- **Направление История на медицина.**

- Проучена е ролята на Варненското медицинско дружество в развитието на здравната наука и културата на общуване с морската среда.

- Проучени са всички дейци на българското здравеопазване свързали професионалната си дейност с град Варна морето от средата на XIX-ти век до съвремението.

- Издирени и изследвани са наличните източници за развитието на медицинските аспекти на въздействието на морската среда върху човешкия организъм и в частност развитието на тази проблематика в България.

- Описани, проследени и анализирани са развитието на медицинските подходи във водната безопасност и в моделите на оказване на помощ в морска среда.

- **Разработване на специфични аспекти в обучението по анатомия и в анализа на клинични проблеми.**

- Създадени са специфични програми за обучение по „Анатомия на човека“ на новите специалности Ерготерапия, Кинезитерапия, Лекарски асистент.

- Създаден е линеен механизъм за обучение по „Анатомия на човека“ на специалност Медицинска сестра и е издадено съответно ръководство.

- Изследвана е дейността на първия хистолог в България и създател на първата катедра по хистология.

- **Изследване на ролята и мястото на Българския Червен кръст в дейностите по оказване помощ на населението в кризисни ситуации и извън тях.**

- Изследвано и описано е създаването на дружеството на Българския Червен кръст в град Варна и дейностите по оказване помощ на населението в кризисни ситуации.

- Проучена е ролята и мястото на БЧК в изграждането на Водно-спасителната служба, развитието на методите за водна безопасност и оказване на помощ при инциденти.

- Проучена и описана е дейността на БЧК-Варна в медико-социалното направление в бедствена ситуация и извън нея.

Преподавателска дейност

Преподавателската дейност на доц. Ставрев е по „Анатомия, цитология и хистология“, „Морска медицина“, МБС и „Морско здравеопазване, медицински грижи на морски съоръжения и крайбрежните зони“ за студенти от множеството специалности в медицинското образование. Справката за учебната натовареност предствя покриване на изискуемите 100 часа годишно съответно :

- 2017/18 – 102 уч.ч. (6 ч. работно време/дневно)
- 2018/19 – 177 уч.ч.
- 2019/20 – 161 уч.ч.
- 2020/21 – 168 уч.ч.

Лични впечатления, бележки и препоръки.

Познавам доц. Д. Ставрев от много години и съм свидетел на неговото изграждане като лекар, и научен работник. Същият е авторитетен член на червенокръстката организация на гр. Варна и много от постиженията на организацията се дължат на неговото чувство на отговорност и висока компетентност. Научно-изследователската му дейност подкрепя неговата отдаденост на медицината на бедствените ситуации и на морската медицина в частност, която го изправя пред редица предизвикателства, за разрешаването на които той не пести сили и време. Стремешът му да търси нови, неизследвани или нерешени области е една от основните му черти като учен.

Нямам забележки по същество.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Доц. д-р Димитър Ставрев, д.м.н. притежава необходимата теоретична подготовка и достатъчно натрупан практически опит за да може да формулира оригинални хипотези, да провежда задълбочени, всеобхватни и в същото време насочени проучвания и анализи за да разрешава значими теоретични и практични проблеми, като прилага съвременни методи и средства. Същевременно той е високо ценен преподавател в МУ-Варна, в други университети в България и в системата на БЧК. Като такъв има значим принос във въвеждането на нови дисциплини в създаването на програми, учебни помагала и учебни методи.

Потвърждавам, че кандидатът в конкурса - доц. д-р Димитър Ставрев, д.м.н. отговаря на задължителните условия по ЗРАСРБ във връзка с обявения конкурс. Притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател, с доказани приноси в научната специалност на конкурса. Ясно заявявам своето положително становище „ЗА“ единствения участник в конкурса за „професор“. С пълна убеденост гласувам, доц. д-р Димитър Ставрев, д.м.н. да бъде избран и заемане на академична длъжност „професор“ по специалност „Медицина на бедствените ситуации (морска медицина)“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, един за нуждите на катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“.

30. 08. 2022г.

Рецензент:

/Проф. д-р Красимир Гигов, дм/